

UNHEARD STORIES

Verhalen van 8 jongeren in de jeugdzorg

Uit Koraalgroep Gastenhof,
Stichting Jeugdzorg St. Joseph (Icarus) &
Mondriaan GGZ

**'In een 24-uursinstelling
is het zeker geen feestje'**

Benthe (17)

'Ze zeiden: ga maar
van school,
**je haalt je
opleiding
toch niet'**

Anne (20)

Dit is een uitgave van de Jongerencliëntenraad
Westelijke Mijnstreek

Inhoud

Colofon

Redactie

Robert Schmitz, Kim Bruls, Amani Boukhrisi,
Lian Haagmans, Joey Borgignons, Zaza Wang

Eindredactie

Ivo Heuts

Concept en vormgeving

Studio Beaumont

Foto's

Pexels

Jongerencliëntenraad Westelijke Mijnstreek

Stationsstraat 4

6131AZ Sittard

jcr.westelijkemijnstreek@outlook.com

Jongeren Cliëntenraad Westelijke Mijnstreek

Mede mogelijk gemaakt door: Gemeente
Sittard-Geleen, Gemeente Beek, Gemeente
Schinnen en Gemeente Stein

Voorwoord

Wij, de Gemeentelijke Jongerencliëntenraad Westelijke Mijnstreek (afgekort: JCR), zijn sinds 2015 actief in de regio en adviseren de colleges en gemeenteraden over het (ambulante) jeugdhulpbeleid. Met enige regelmaat vragen wij aan onze eigen achterban hoe zij over belangrijke onderwerpen denken zoals de toegang tot jeugdhulp via het onderwijs of het meten van cliënttevredenheid. De resultaten leggen wij voor aan belanghebbenden en we bedenken samen oplossingen voor de belangrijkste aandachtspunten. Er worden diverse methodes gehanteerd om in gesprek te gaan met jongeren, ouders/verzorgers of professionals.

Verhalenbundel

Deze keer komen wij met het onderwerp 'voorkomen van zware zorg'. Voorzitter Robert Schmitz: "We wilden deze keer iets anders dan een groot onderzoek met cijfers en een rapport. Voor een onderzoek naar de toegang tot jeugdhulp analyseerden we enkele duizenden ingevulde vragenlijsten. Deze keer wilden we persoonlijke verhalen ophalen, via één-op-één gesprekken".

Het is een verhalenbundel geworden, met 8 verhalen van cliënten van Koraalgroep Gastenhof, Stichting Jeugdzorg St. Joseph (Icarus) en Mondriaan GGZ. Het zijn verschillende verhalen geworden, die ook allemaal anders zijn verwerkt en opgenomen in deze bundel. Namen zijn fictief, om de privacy en anonimiteit van de respondenten te bewaken. De interviews zijn afgenomen door onszelf. Wij hebben de volledige vrijheid genomen en gekregen over de vorm waarin we de gesprekken wilden uitwerken en een plek geven in de bundel. Verhalende vertelvormen en korte, feitelijk-objectieve weergaves van de gesprekken lopen door elkaar heen.

De verhalen bevatten de subjectieve ervaring van jongeren zelf. Het betreft hun persoonlijke beleving. Wij onthouden ons van het trekken van algemene conclusies en het doen van aanbevelingen vanwege de omvang van de groep deelnemers aan de gesprekken. Laat deze verhalenbundel vooral een inspiratie zijn om op verder onderzoek uit te gaan.

Doel en vragen

Doel is het inventariseren van de belangrijkste oorzaken voor het ontstaan van (opvoedings)problemen vanuit het perspectief van jongeren zelf die in zware, residentiële zorg verblijven en de rol die de (preventieve) hulpverlening daarin wel/niet heeft gespeeld.

De gesprekken duurden een uur. Om richting te geven aan het gesprek is een interviewprotocol opgesteld, dat voor de interviewers als leidraad diende. De onderwerpen die aan de orde zijn gesteld, waren:

- Het sociale netwerk: vrienden, kennissen, familie. In hoeverre is er sprake van een dergelijk netwerk en de kracht van dat netwerk?
- School: hoe gaat het op school? Is dit ook een plek waar degene met vragen en zorgen terecht kan?
- Hulpverlening: waar, hoe en wanneer aan de orde? Wat had anders gemoeten?
- Thuisituatie: hoe ziet deze eruit qua samenstelling, wel/geen gezonde financiële situatie, eigen psycho-sociale situatie en die van de andere gezinsleden?

Tot slot

Het is een bijzondere ervaring geweest voor ons om de gesprekken te voeren. "Het was spannend om te doen, maar ook leuk. Soms dwaalde men af van het onderwerp en moest ik mijn best doen om het gesprek weer in de goede richting te sturen. Dan moet je soms best direct zijn, maar gelukkig lukte dat wel", aldus Kim Bruls. Het is een mooie verhalenbundel geworden, die geheel vanuit het perspectief en de beleving van jongeren inzicht geeft in de vraag hoe de situatie waarin ze verkeren ontstaan is en eventueel voorkomen had kunnen worden. Voor beleidsmakers wellicht een goede mogelijkheid om nader op onderzoek uit te gaan en de meetlat tegen het huidige beleid aan te leggen.

Wij spreken onze dank uit naar de deelnemende instellingen en in het bijzonder de jongeren die hun verhaal hebben verteld. Wij wensen de jongeren de wij hebben gesproken een fijne en gelukkige toekomst toe!

Groetjes,

Robert Schmitz, Kim Bruls, Amani Boukhrisi, Lian Haagmans, Joey Borgignons, Zaza Wang.

'IK BEN TE LAAT UIT HUIS GEPLAATST'

Het verhaal van de intelligente Benthe

Het doel van het interview was voor Benthe al snel duidelijk: inzicht krijgen in problemen en mogelijke preventieve maatregelen die plaatsing in een residentiële setting hadden kunnen voorkomen. Benthe wilde graag haar verhaal delen om anderen een beetje inzicht te geven in de wereld van de hulpverlening. In Benthes geval heeft jeugdzorg jaren meegekeken, maar zijn ze niet doortastend genoeg geweest. Na jaren vechten was een uithuisplaatsing van Benthe alsnog niet te voorkomen. Volgens Benthe zelf had dit veel eerder moeten gebeuren.

Benthe is een jonge, intelligente meid van 17 jaar. Ze zoekt naar een punt in haar leven van waaruit ze een basis kan leggen. Het verleden verwerken en het heden creëren, zoals ze het zelf zegt. Voordat Benthe in een 24-uursinstelling terecht kwam heeft zij met haar gezin intensieve hulpverlening ontvangen. Ondertussen woont ze op haar derde groep en verwacht ze vanaf hier op kamers te kunnen gaan en aan de universiteit te beginnen.

Vertrouwen

Benthe woonde thuis met z'n viertjes. Vader, moeder en een zusje. Geen bijzonderheden op financieel gebied. Meer wil ze er niet over kwijt in het kader van haar anonimiteit. Benthe heeft een groot netwerk, bestaande uit familie, kennissen en vrienden. Met de ene heeft ze wat meer contact dan met de andere. Benthe komt over als een open meisje maar als er wordt doorgevraagd, blijkt niets minder waar.

Ze lacht de vragen weg en begint ineens over het weer buiten. Wel vertelt ze nog dat ze haar netwerk niet teveel met haar problemen wilt belasten. Ze vindt het door haar verleden erg lastig om iedereen zomaar te vertrouwen. Met vrienden en vriendinnen spreekt ze wel eens af, echter vindt ze het lastig niet af te dwalen als ze met hen is. "Ik vind het moeilijk om de problemen om me heen los te laten", zegt ze. Genoeg gepraat over vrienden, familie en kennissen. "Volgende vraag!".

School

Op school ging het in eerste instantie goed. Benthe volgde het hoogste niveau van het secundair onderwijs, het tweetalig gymnasium. De eerste jaren gingen al niet zonder problemen vanwege de thuissituatie, maar "het kon er toen nog mee door", zegt Benthe. School had veel oog voor de problematiek, zeker toen in de hogere klassen haar punten erg achteruit gingen. "School heeft veel rekening gehouden met mij", zegt ze dankbaar. Ze kon bijvoorbeeld geen volledig lesrooster draaien in verband met therapie, reistijd en haar geringe energie. Ook is er leerlingbegeleiding op school waar ze terecht kon als ze met iets zat. School had volgens Benthe niets anders hoeven doen.

Al vroeg – rond 2010 – kwam Benthe in aanraking met de hulpverlening. Hier wil ze verder niet te diep op in gaan. Ze vertelt dat ze al snel hulpverlening hadden in

het gezin toen er problemen ontstonden en dat deze ook wel iets heeft kunnen betekenen. Volgens Benthe hield de hulpverlening zich echter wel teveel bezig met één probleem, terwijl er meerdere problemen speelden. Daarnaast voelde Benthe zich in de eerste jaren door de hulpverlening niet gehoord en vertelt ze dat ze zich dan ook maar liever op de achtergrond hield. Ze was op dat moment nog jong en weinig invloedrijk.

In een 24-uursinstelling is het zeker geen feestje.

Ook vindt ze het jammer dat toen ze ouder werd de hulpverlening voor haar gevoel te snel op het verhaal van ouders afgingen zonder volledige waarheidsvinding. Ze voelde zich toen wel al meer gehoord. Toen ze eindelijk 16+ was, ging de hulpverlening écht meer naar haar luisteren. "Na jaren van vechten, zag de hulpverlening eindelijk dat ik niet meer thuis kon wonen. Het ging al jaren niet meer voor mij thuis, daar was het voor mij geen veilige haven. Ook na mijn uithuisplaatsing ging het gevecht door". Enkel vielen er verliezers. "In een 24-uursinstelling is het zeker geen feestje". Toch was het beter voor Benthe. Hoewel ze ook daar de nodige dingen meemaakte, voelde ze zich er veiliger. "Mijn slaapkamerdeur kon op slot, dat zorgde voor een gevoel van veiligheid. Hoewel ik geen fijne tijd had doordat ik constant in gevecht was omtrent een omgangsregeling en vrijheden, kreeg we alsnog de nodige hulpverlening". Tevergeefs. Pas een jaar na de uithuisplaatsing kwam de zaak op zittingen is er een gezinsvoogd aangewezen waardoor er voor Benthe meer rust kwam. Doordat verschillende vormen van hulpverlening al vroeg in haar leven kwam, wist ze al snel van het bestaan van hulpverlening. Problemen zijn hierboven beschreven. Zelfs de rechter sprak over een uitzonderlijke zaak. "Het is niet leuk om te horen maar het heeft mij wel een beetje erkenning gegeven voor de situatie", zegt ze. "Ik hoop dat niemand anders zo lang hoeft te vechten en tegen zoveel hobbels aanloopt als ik, dat gun je niemand", besluit Benthe haar verhaal.

Na afloop van het interview vertelt Benthe dat ze de verhalenbundel een mooi initiatief vindt. Ze wenst ons nog veel succes verder.

DJ Sven vertelt

'Ik ben best wel bekend'

Ik loop het kleine kamertje in met Sven. Hij lijkt comfortabeler dan ik, terwijl ik degene ben die hem gaat interviewen. Ik weet niet goed hoe ik moet beginnen als we beiden zijn gaan zitten. Ik merk dat hij niet precies weet wat ik kom doen. Ik leg dit even kort uit. Hij ziet er niet nerveus uit en ook aan zijn lichaamstaal kan ik merken dat hij ervoor open staat om geïnterviewd te worden. Hij heeft last van zijn rug en ik vraag hoe dat komt. Hij zegt dat dit komt doordat hij vaak zware apparatuur moet sjouwen, omdat hij DJ is. Dit is zijn passie en hij doet dit dan ook erg vaak.

Ik stel Sven eerst een aantal algemene vragen over o.a. leeftijd en in welke instelling hij momenteel verblijft. Hij is 17 en verblijft momenteel op Gastenhof. "Ik heb nog nooit een interview gedaan" zeg ik, "in het geval het een beetje fout gaat". Dit vindt hij natuurlijk geen punt. Ik vraag Sven of hij veel vrienden heeft. Hierop antwoordt hij: "Ik heb niet zoveel vrienden. Ik denk zes of zeven."

Hij twijfelt even en daarna zegt hij: "Wacht, nee. Als ik al mijn vrienden tel kom ik toch wel op 25". Ik vind dit veel en zeg dit ook, maar hij vindt dat het er niet zoveel zijn. "Want", zegt hij, "ik ken mensen die op Facebook wel 500 vrienden hebben". Ik antwoord dat dit waarschijnlijk mensen zijn die men een keer heeft ontmoet of via anderen kent waarop hij antwoordt: "Nee hoor, dat zijn allemaal goede vrienden". Hij lijkt erg zeker te zijn van zijn zaak. Door naar de volgende vraag. "Hebben je vrienden

“ “ Mijn vrienden begrijpen me beter dan anderen, omdat zij ook autistisch zijn.

het ooit opgemerkt dat jij je niet fijn voelde". Niet echt is daarop zijn antwoord. Op de vraag of vrienden hem konden helpen toen hij zich niet fijn voelde, antwoordt hij: "Ja, dat wel. Ze steunen me heel goed. Ze begrijpen me beter dan anderen, omdat zij ook autistisch zijn" zegt hij. Sven mist op dit moment niets in zijn vriendschappen.

Tijdens het gesprek merk ik dat we soms flink afdwalen. Op een gegeven moment luister ik weer naar de verhalen over hem als DJ. Hoe dan ook komt het gesprek hier telkens weer op uit. Ik luister aandachtig en merk dat hij veel vrijheid heeft in het Gastenhof.

Zo treedt hij ook op als DJ op festivals en feestjes. Ik ben onder de indruk van zijn motivatie en discipline. Hij vertelt me over een applicatie. Een app waarmee hij in contact staat met allemaal beroemde DJ's zoals Armin van Buuren en Afrojack. Hij krijgt zelfs af en toe een mix van hen toegestuurd die hij vervolgens kan mixen en terug kan sturen voor feedback.

Nou ja, feedback is niet echt nodig want ze vinden het namelijk altijd geweldig! “Ik ben best wel bekend” zegt hij en vertelt dat hij al veel uitnodigingen heeft gekregen om op te treden op festivals. Ook vertelt hij me dat er een wedstrijd was waaraan hij mee deed en de enige twee die over waren gebleven waren hij en een jongetje met kanker. Hij mocht optreden, maar vond dat het jongetje met kanker mocht optreden in zijn plaats. Het is lastig om weer terug te gaan naar het interview, maar toch lukt het uiteindelijk. “Hoe gaat het op school?”. Sven gaat niet naar een normale school, maar naar een speciale school. Met weinig leerlingen per klas. Hij gaat 3 dagen naar school. Op zo’n schooldag heeft hij een aantal uren theorieles en een aantal uren praktijkles. Op het moment volgt hij een groenopleiding. “Kun je met je problemen goed terecht op school?” vraag ik. “Ja”, zegt hij gelijk. “Iedere klas is gekoppeld aan een gedragswetenschapper”. Dit is dus iemand die op hun gedrag let. Ook kun je met deze persoon praten als je je niet zo prettig voelt. “Is er iets wat je school beter kan doen?” vraag ik. Hij knikt bevestigend. “Mijn school vindt de groenopleiding geen échte stage”. Ik begrijp niet helemaal hoe dit een probleem vormt voor Sven maar vraag er verder ook niet op door.

“ Ik ben weggelopen uit de ruimte, omdat ik moest huilen.

Ik vraag hoe hij voor het eerst in aanraking is gekomen met hulpverlening. Hij zat eerst op een school in Maastricht waar hij vaak boos werd en woede-uitbarstingen kreeg. Het gevolg was dat hij werd geschorst. Dit was 3 tot 4 jaar geleden. School heeft toen een gesprek geregeld met Gastenhof en zijn moeder om te zien of dit niet een geschikte plek was voor hem. Het initiatief kwam vanuit school. Ik vraag in hoeverre hij al wist wat hulpverlening was, waarop hij antwoordt dat hij totaal geen idee had. Vóór deze groep heeft hij op twee andere groepen gewoond. Ik vraag of hij ooit problemen heeft ondervonden met hulpverlening in deze groepen. Hij weet meteen een voorval te noemen, wat ook veel indruk op hem heeft gemaakt. Dit vond plaats in de eerste groep. Hij woonde in een groep met alleen autisten en voelde zich hier

helemaal thuis. De groep was ontzettend hecht, totdat ze bij elkaar werden geroepen en de begeleiders hen meedeelde dat ze zouden worden opgesplitst en naar verschillende groepen gaan. Ik vraag of de groep heeft geholpen dat jullie wel nog enigszins in contact konden blijven, maar hierop antwoordt hij dat ze daar niks aan hebben gedaan. Sven: “Ik vond het zo erg toen ze het vertelden, dat ik ben weggelopen uit de ruimte omdat ik moest huilen”. Ook veel anderen waren erg geschrokken en moesten ook huilen. Het had veel impact op de hele groep en hij vindt dat ze het erg slecht hebben geregeld. In de tweede groep waar hij heeft gewoond zat hij in een leuke groep en werd toen ook weer naar een ander gebouw verplaatst. Hij kwam terecht tussen mensen waarmee hij het totaal niet kon vinden. Hij heeft dit meerdere malen (tot wel 5 tot 6 keer per week) aangekaart. Hierop was het antwoord dat terugplaatsen niet ging omdat er geen plek was. Na een aantal weken kreeg hij een aantal extreme woede-uitbarstingen. Hierdoor werd hij gelijk teruggeplaatst naar het andere gebouw. “En toen was er opeens wel plek” grapt hij.

Tot slot vraag ik met wie hij thuis woont. “Met mijn vader, moeder en broertje”. Zijn broertje is 12. Als ik vraag of hij ook huisdieren heeft lacht hij even. “Ja, zes honden, twee paarden en papegaaien” zegt hij. “En nog iets anders”. Ik ben nieuwsgierig en vraag wat het is. “Een wurgslang, een hele grote”, zegt hij met enige trots. Ik lach. “Een slang?”. De slang is van zijn vader en zit in een grote, mooie kooi. Hij vindt het alleen niet fijn als de slang los in het huis zit. Als ik vraag hoe het thuis financieel zit, weet hij meteen te zeggen dat het ze heel goed afgaat. Dit bleek sowieso al uit het feit dat hij al € 30.000 heeft uitgegeven aan DJ-apparatuur. Zijn vader heeft een hele goede baan. “Hij werkt namelijk bij Mora en daar kom je niet zomaar”, zegt hij. Hij heeft een goede relatie met zijn ouders. Met zijn broertje kent hij af en toe mindere dagen, maar dat hoort erbij. Opvallend is dat hij een ontzettend goede band heeft met zijn nichtje van 5 jaar. Hij is helemaal gek op haar en vindt het ook ontzettend leuk om met haar te kletsen. Hij heeft verder geen opmerkingen meer en ik rond het interview dan ook af.

KORT MAAR KRACHTIG

We spraken met Roel en Leroy iets korter dan de rest. De gesprekken zijn dan wel korter, maar even goed wel helder. Roel en Leroy zijn niet hun echte namen, die hebben we in verband met privacy aangepast.

Leroy, 17 jaar

Verblijft gedeeltelijk in Gastenhof en bij zijn ouders in België

start gesprek

Hey Leroy! Vertel eens iets over je thuissituatie.

Ik heb een broertje en een zusje. Financieel is het altijd goed geweest. Krijg namelijk veel steun van m'n vader op financieel gebied. De relatie met mijn zusje is niet altijd fijn geweest, veel onenigheden. Nu is dat niet meer zo zeer het geval.

Over de relatie met mijn broertje kan ik niet veel zeggen aangezien hij nog heel jong is!

En hoe is je sociaal netwerk? Heb je veel vrienden?

Ik heb veel vrienden, en ben erg sociaal. Ik heb veel steun gekregen van vrienden. Al snel werd voor mij duidelijk dat deze steun veel heeft geholpen.

Hoe gaat het op school? Ben je tevreden met je prestaties?

Gaat goed! Ik heb veel plezier met mijn opleiding en school is heel flexibel en heeft me veel gesteund, zou niet weten wat ze anders hadden kunnen doen.

Fijn om te horen! Wat is je ervaring met de hulpverlening?

Ik ben in 2013 voor het eerste met ze in aanraking gekomen, via een doorverwijzing. Heb lang moeten wachten op een reactie, na te hebben gemeld dat ik het nodig had.

Die reactie moest veel eerder komen. Het heeft wellicht mijn situatie wel verergerd.

Heb je zelf nog opmerkingen, of vragen?

Uhm, nee, die heb ik niet echt.

Als je zo je situatie bekijkt, wat was goed en wat kon beter?

Ik heb veel steun gekregen, zowel financiële steun van ouders als emotionele steun van vrienden en school. Maar de hulpverlening had echter veel eerder moeten reageren. Dat had echt anders moeten zijn.

Goed Leroy, bedankt dat je je verhaal hebt gedaan!

einde gesprek

Roel, 16 jaar

Verblijft residentieel in Mondriaan GGZ in Maastricht

start gesprek

Roel! Aangenaam! Hoe is jouw
thuisituatie?

Ik heb een zusje, een vader en een stiefmoeder. Met mijn biologische moeder heb ik weinig tot geen contact. Ze heeft me op vroege leeftijd verlaten, en voelde me daardoor zelf ook verlaten. Mijn relatie met mijn stiefmoeder en vader verliep moeizaam, veel ruzie thuis

Ze konden niet echt goed omgaan met mijn gedrag.

Kan je terugvallen op vrienden?

Ik heb een heel leuk vriendengroepje, ben ik heel tevreden over. Wanneer ik mij niet goed voelde, stonden ze altijd open voor een wandeling en om met me te praten.

En hoe gaat het op school dan?

Dat vind ik leuk en leerzaam, ik heb ook al toekomstplannen. Maar school had wat meer terugkoppeling moeten geven naar mijn ouders. M'n ouders hadden moeten weten wat zich op school afspeelde. Terugkoppeling tijdens de oudergesprekken alleen was niet genoeg. Mijn prestaties en gedrag moest meer ter sprake komen.

Ik wil nu dat mijn ouders doorhebben dat ik goed presteer op school.

Fijn om te horen! Wat is je ervaring
met de hulpverlening?

Ik ben in 2013 voor het eerste met ze in aanraking gekomen, via een doorverwijzing. Heb lang moeten wachten op een reactie, na te hebben gemeld dat ik het nodig had.

Die reactie moest veel eerder komen. Het heeft wellicht mijn situatie wel verergerd.

einde gesprek

‘Ik wens dat er minder over mij geroddeld wordt’

De worstelingen van Eva (19)

Eva is 19 jaar oud. Momenteel verblijft ze in een instelling van de Koraalgroep. Voor haar verblijf in deze instelling woonde ze thuis. Ik start het interview door uit te leggen waarom we dit doen, waar de vragen over gaan en wat we met de resultaten van plan zijn.

Het eerste inhoudelijke deel van het gesprek met Eva gaat over haar sociale netwerk. Ik leg eerst uit wat ik met het ‘sociale netwerk’ bedoel: vrienden, familieleden en kennissen met wie je graag tijd door brengt en die je kunnen helpen als dat nodig is. Ze vertelt me dat ze het begrijpt en ik vertel haar dat ze gerust vragen kan stellen als ze iets onduidelijk vindt. Ook verzeker ik haar anonimiteit en ik vertel haar dat ze zeker geen antwoord hoeft te geven op bepaalde vragen als zij dit zelf niet wil. De volgende zaken komen naar voren uit dit deel van het gesprek:

Eva's **sociale netwerk** is beperkt. Ze geeft aan dat ze wel enkele vrienden op de groep heeft en dat ze daar soms ook leuke dingen mee doet, maar zegt daarna zelf dat het aantal vriendschappen enigszins beperkt is; de vrienden van Eva hebben niet opgemerkt dat het

slechter met haar ging. Als reden hiervoor geeft ze aan dat ze een vrolijke, goedgehumeurde aard heeft. Ze reageert ontkennend op mijn vraag of ze het noodzakelijk had geacht om zich gelukkiger en/of blijer voor te doen voor haar vrienden dan dat ze daadwerkelijk was. Het wordt duidelijk dat Eva zich rondom haar vrienden niet afwijkend heeft gedragen door (sociale) angst; er wordt geen behoefte aan meer vrienden gevoeld. Wel wil Eva graag betere en hechtere vriendschappen ontwikkelen. Ze wenst dat er minder over haar geroddeld wordt.

Eva vertelt dat veel **vriendschappen** zijn verzwakt sinds ze in de instelling woont. Dit heeft op zich niet zozeer te maken met het feit dat zij residentieel verblijft maar dat zij deze vrienden nauwelijks nog heeft gezien vanaf het moment dat ze zelf van school af ging. Ze vindt het jammer dat deze vriendschappen verwaterd zijn; wanneer ze boos, verdrietig of somber was, hebben Eva's vrienden haar kunnen helpen door haar te kalmeren of te troosten. Haar vrienden hebben echter niet kunnen bijgedragen aan het verzachten van de problemen. Overigens ook niet aan het veroorzaken ervan.

School. Ik leg uit waar de vragen over gaan. Het onderwijstraject van Eva is als volgt: eerst zat ze op de basisschool, daarna ging ze naar het speciaal basisonderwijs (praktijkgericht). Nu volgt ze stage. Op het moment dat ik het interview afneem, is het Eva's tweede jaar dat ze niet meer naar school gaat.

De **opleiding** via het speciaal basisonderwijs duurt in principe drie jaar. Eva doubleerde echter het eerste en het derde jaar. De redenen hiervoor omschrijft ze zelf; slecht gedrag (waaronder het uitschelden van docenten) en het opzettelijk niet bijwonen van lessen. Uiteindelijk heeft Eva toch nog binnen vijf jaar de opleiding kunnen voltooien. Ook wijst ze me erop dat ze een schoonmaakdiploma gehaald heeft. Eva laat overigens weten dat de school verder goed omging met haar problemen. Ze kon haar persoonlijk begeleider eenvoudig spreken en de school wist goed om te gaan met Eva's ADHD.

Terwijl Eva vrij positief spreekt over de school, is ze beduidend kritischer over (het gebrek aan) **hulpverlening**. Ze kan zich weinig herinneren over hoe het een en ander gebeurd en tot stand gekomen is, het volgende weet ze me wel nog te vertellen.

“ “ **Mijn vertrouwenspersoon had geen aandacht voor mij.**

Op haar 14/15e kwam Eva voor het eerst in aanraking met een vorm van hulpverlening. Dit betrof het in gesprek gaan met een vertrouwenspersoon. De gesprekken vonden plaats in Brunssum in de woonkamer van de desbetreffende vertrouwenspersoon. De kwaliteit van deze hulpverlening wordt als zeer slecht omschreven. Zo vertelde Eva dat ze zich niet serieus genomen voelde en dat de vertrouwenspersoon geen aandacht voor haar had. Daarnaast moest ze vaak spellen spelen die ze als nutteloos en tijdsverspilling heeft ervaren. Tenslotte voelde Eva zich niet comfortabel bij de vertrouwenspersoon omdat ze steeds dezelfde dingen (zoals die spellen) moest doen. Ondanks dat ze aangaf dat dit volgens haar niet werkte, bleven deze maar

doorgaan.

Eva vertelt dat ze voor haar verblijf in een **residentiële instelling** met haar moeder, stiefmoeder, leraren en vrienden sprak over haar problemen. Hierdoor voelde ze geen behoefte om met (jeugd)zorginstellingen en hulpverleners over deze problemen te praten. Bovendien kende ze deze ook niet of wist ze niet hoe deze te benaderen waren; op haar 17e vertrok Eva naar een residentiële instelling.

De twee voornaamste redenen hiervoor waren dat haar moeder niet in staat was om met Eva's **gedragsproblemen** om te gaan (ADHD-gerelateerd, woede-uitbarstingen) en het verblijf in een instelling beter werd geacht voor Eva's persoonlijke ontwikkeling. Dit proces is via jeugdzorg in gang gezet en werd aanvankelijk als zeer heftig door Eva ervaren.

Hoewel ze liever thuis had gewoond, geeft Eva aan dat de relatie met haar **moeder** flink is verbeterd sinds ze residentieel verblijft; nadat Eva op de groep kwam wonen heeft ze een therapeut aangevraagd om beter om te kunnen gaan met kritiek en haar ADHD. Deze **therapeut** was pas na een jaar beschikbaar vanwege lange wachtlijsten. Indien zij eerder in contact was gekomen met een therapeut, waren haar problemen minder groot geworden. Met haar therapeut speelt en wandelt ze vaak met een hond. Op deze manier vindt ze het fijn om met de therapeut te praten en kan ze eenvoudig haar hoofd leeg krijgen.

De hulpverlening in de vorm van de professionele therapeut wordt als zeer effectief ervaren, in tegenstelling tot de gesprekken met de vertrouwenspersoon; voor nu heeft ze onder andere een **weerbaarheidstraining** aangevraagd, waardoor ze sterker in haar schoenen hoopt te staan en meer voor zichzelf durft op te komen.

Ik kondig het einde van het gesprek aan. Ik bedank Eva voor haar openheid en het gesprek. We nemen afscheid van elkaar.

Anne (20) weet wel wat ze wil

Het is een zonnige warme dag wanneer ik Anne (20) ontmoet in Urmond. Na een korte kennismaking nemen we, vergezeld van een glas water, plaats aan de tafel waar het interview plaats gaat vinden. Anne is één van de vier jongeren die vandaag door ons wordt geïnterviewd. Anne heeft residentiële hulp gehad, wat betekent dat ze in een instelling woonde in plaats van thuis. Sinds kort woont ze zelfstandig begeleid met andere jongeren. Ik leg Anne uit hoe het interview eruit gaat zien. Na de uitleg nemen we allebei een slok van ons water. Het interview kan beginnen.

Waar verblijf je nu?

In Gastenhof, daarvoor woonde ik bij mijn moeder.

In hoeverre is er sprake van een 'sociaal netwerk', dus van vrienden, vriendinnen enzovoorts?

Ik ben veel bezig met social media, en daar heb ik anderhalf tot twee jaar geleden ook bijna al mijn vrienden op leren kennen. Er is ook een hele vriendengroep uit ontstaan. Echt, veertig personen in een vriendengroep.

Dat is zeker een grote vriendengroep.

Wanneer is die ontstaan?

Anderhalf tot twee jaar geleden ongeveer.

Kwam het voor dat je vrienden en vriendinnen merkten dat het slechter met je ging?

Ik heb mijn huidige vrienden pas erna leren kennen. Ervoor had ik andere vrienden en vriendinnen. Het ging niet echt slecht met mij, maar de situatie thuis ging gewoon niet goed. Daarom ben ik het contact verloren.

Hebben de vrienden en vriendinnen van toen geholpen wanneer er problemen waren?

Nee niet echt, die hebben me meer laten vallen. De meesten althans. Men zegt altijd: "Internetvriendinnen laten je altijd vallen". Maar bij mij is het juist het tegen-

overgestelde. Mijn internetvriendinnen laten me juist niét vallen, wat mijn niet-internetvriendinnen wel deden.

Wat mis je nu als het gaat om vrienden?

Toch wel het elkaar vaker zien. Ze wonen allemaal zo ver weg, haha.

Ga je nog naar school?

Nee, voordat ik hier woonde heb ik veel gewerkt en nu zoek ik werk.

Hoe ging het op school toen je er nog naartoe ging?

Het ging wel goed ja, ik had toen al problemen.

En kon de school je er dan mee helpen?

Nou, die hebben me eigenlijk ook een soort van laten vallen. Door thuisproblemen haalde ik mijn opleiding niet. Toen zeiden ze: "Ga maar van school af, je haalt je opleiding toch niet". En toen heb ik met spoed moeten stoppen. Ja, dat vond ik wel jammer, echt jammer. Ik hoefde nog maar een half jaartje, dan had ik mijn diploma gehad. Ja helaas, ze hebben me niet echt geholpen.

Het is stil. Aan alles is te merken hoe jammer ze het vindt dat ze heeft moeten stoppen met haar opleiding.

Dat is wel echt jammer. Wat had de school volgens jou anders moeten doen?

Meer begeleiding vanuit school geven. Helpen met huiswerk, wat langer op school blijven om huiswerk te maken, om toetsen te leren. Misschien hadden ze me op die manier kunnen helpen. Daar had ik thuis dus echt geen tijd voor, met mijn thuissituatie en zo.

En hoe had de school dat moeten doen?

Met huiswerkbegeleiding na school en zo. Ik had daar thuis de rust niet voor.

Hoe ben je voor het eerst in aanraking gekomen met hulpverlening?

Ik had ruzie met mijn moeder, nou eigenlijk meer met

mijn stiefvader. Met mijn moeder had ik niet zo heel veel ruzie, maar mijn stiefvader maakte het altijd erger. Op een gegeven moment was ik er helemaal klaar mee, en ben ik weggelopen. Toen ben ik een pension binnengestapt en zodoende woon ik nu in een instelling.

En door wie ben je in aanraking gekomen met hulpverlening?

Via iemand van buitenaf. Iemand die me op straat zag lopen. Ze heeft me zeg maar mee naar haar huis genomen. Even gepraat, gegeten en zo. En zo ben ik ook in aanraking gekomen met de hulpverlening.

En dat was toen je in het pension zat?

Ja, twee jaar geleden. Ik kwam er toen achter dat het deze vormen van hulp gaf. Ik had er nog nooit van gehoord.

Toen je in aanraking kwam met de hulp, had dat volgens jou sneller moeten of gekund?

Het had wel sneller gekund ja.

En wanneer was dan het moment dat ze echt hadden moeten ingrijpen?

Toen mijn stiefvader introk bij mijn moeder. Dat ging echt heel fout.

Welke problemen heb je gehad met de hulpverlening?

Eigenlijk geen, het is goed geweest tot nu toe.

Is er ook iets waarvan je vindt dat bij de hulpverlening anders moet?

Doorstroom. Ik zat eerst in een groep waar 24/7 begeleiding was, toen was ik al bijna twintig. Dat had gewoon sneller moeten. Ik woon nu zelfstandig begeleid en wat mij betreft had dat gewoon sneller moeten.

Zijn er dingen die je toen niet wist, die je wilde dat je wel wist?

Nee, niet echt, behalve dat er groepen waren die hulp aanboden.

Hoe zag de samenstelling van je gezin eruit voordat je hulp kreeg?

Eerst woonden ik en mijn moeder samen maar toen kwam mijn stiefvader in het spel. En mijn stiefvader en ik hebben hetzelfde karakter, dus dat botste heel erg. Mijn stiefvader dacht ook vanaf dag één dat hij mijn vader kon zijn terwijl ik acht jaar geen vader heb gehad. Dat ging fout. Daarom ben ik thuis weggegaan.

En hadden jullie thuis veel te besteden?

Dat was bij ons gewoon normaal. Nou, eigenlijk iets minder dan normaal maar je kon ervan leven en je had ook geld over om leuke dingen te doen. Het was niet heel

veel maar het was wel genoeg.

En wat sport betreft?

Ik heb tien jaar geturnd, maar daar had ik geen tijd meer voor vanwege school en daarom ben ik moeten stoppen. Helaas, anders was ik doorgedaan en had ik nu wedstrijden kunnen turnen.

Dat zou wel cool zijn geweest. Heb je eigenlijk broers of zussen?

Nee ik ben enig kind.

Hoe is de relatie met je moeder en je stiefvader onderling?

Ja wel goed. Ze hebben wel vaker woordenwisselingen, maar geen financiële dingen of zo. Het zijn meer dingen over mij, en zijn zonen. En dat volgens hem zijn zonen wel volwassen zijn, en ik niet. En dat zijn zonen geen contact willen met mijn moeder.

En hoe is de relatie tussen jou, je moeder en je stiefvader?

Met mijn moeder goed maar met mijn stiefvader kan ik maximaal twee dagen samen zijn. Daarna gaat het fout. Zo heftig botst het. Hetzelfde karakter. Ja dan botst het wel heel erg.

Is je relatie met je moeder veranderd toen je stiefvader introk?

Ja, die is verslechterd. Mijn stiefvader heeft het ook wel erger gemaakt toen. Hij stond namelijk altijd aan mijn moeders kant en ik stond vaak alleen en dan ja, twee tegen één. Terwijl hij vaak helemaal niks van de situatie af wist.

Dat is wel balen.

Ja, dat zie ik trouwens ook bij meer stiefvaders en moeders, van vriendinnen en zo.

Waren er bij jullie thuis nog specifieke andere problemen, zoals bijvoorbeeld verslavingen en misbruik?

Nee, gelukkig niet.

De laatste vraag is gesteld, het laatste antwoord is gegeven. We sluiten het interview af. Anne's interview heeft veel indruk op me gemaakt. Ze heeft veel meegemaakt, maar gelukkig gaat het nu beter met haar. Ik hoop dat het zo door gaat. Veel geluk in de toekomst gewenst Anne!